

શ્રી રામકૃષ્ણના પરમભક્ત

ભક્તરાજ પીપાળ ૧૭

નાટકના ઓપેરા.

વાંકાનેર “આર્યહિતવર્ધક” નાટક કંપની માટે

રચીને પ્રસિદ્ધ કરનાર:—

રાવલ ત્રંબકલાલ દેવરાંકર

વાંકાનેર આ. હિ. વ. ના. કંપનીના માલિક.

આવૃત્તિ ત્રીજી પ્રત ૧૦૦૦

સને ૧૮૬૭ના રૂપમાં આકટ મુજબ રજીસ્ટર કરાવીએ, ને
તેના છપાવનારે સર્વજનક પોતાને સ્વાધીન રાખ્યાએ,
માટે કર્તાની રત્નસિંચાય કોઈએ છાપવું છપાવવું
નેચવું વેચાવવું કે ભજવવું ભજવાવવું નહીં.

મહાશક્તી છાપખાનું—કરાચી.

સંવત ૧૯૧૬

સને ૧૯૧૦

કિંમત રૂ. ૦-૨-૦

અખુટ કૌવુડ આપનારી

‘આંતકનિગ્રહ’ ગોળીઓ.’

તદન વનસ્પતીની

આ ગોળીઓ સ્ત્રી પુરૂષો બંનેને એકસરખી ઉપયોગી
અતી પૌષ્ટિક, પુરૂષત્વ આપનાર, લોહીની શુદ્ધિ કરનાર,
ધાતુ દોષોને મટાડનાર અને નિર્બળ માણસને બળવાન
કરનાર ધણીજ ઉત્તમ દવા, કિંમત ગોળી ૩૨ બત્રીસની
ડબી ૧ નો રૂપિયો એક.

વૈદશાસ્ત્રી મણિશંકર ગોવિંદજી

આંતકનિગ્રહ ઔષધાલય.

હેડ ઓફીસ.....જામનગર.....કાઠીયાવાડ
ગ્રાંથ નંબર ૧.....મુંબઈ.....કાલ્યાદેવીરોડ
ગ્રાંથ નંબર ૨.....કલકત્તા.....હેરિસનરોડ
ગ્રાંથ નંબર ૩.....પુના.....બુધવાર પેંડ
ગ્રાંથ નંબર ૪.....મદ્રાસ.....એસ્થેનેડ રોડ
ગ્રાંથ નંબર ૫.....કરાંચી.....બંદર રોડ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૬૪૩

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ભાગ્યદાન પીપાસુ
નવરસો રોપે

વિષય ૬ - : ૨ - ૪

પાત્રોનાં નામ.

- સ્વધાર નટી બાળાઓ—નાટ્યકાર સ્ત્રી પુરુષ.
ભક્તરાજ પીપાળ—ગાંગરણુગઢના મહારાજ શ્રીરામકૃષ્ણના પરમભક્ત
સીતા—ભક્તરાજ પીપાળની પત્ની.
દેવિ—શક્તિ
દીપસિંહ—ભક્તરાજ પીપાળનો કુંવર
વિક્રાણસિંહ—પીપાળનો સેનાપતી પીપાળથી વીરુદ્ધ વર્તનાર.
શીલગુણી—વિક્રાણસિંહની સ્ત્રી.
ભાનુમતી—વિક્રાણસિંહની દીકરી.
વાંસડાશંકર—રાજપુરોહિત.
સ્વચ્છંદી—તેની સ્ત્રી.
શ્રીરામાનંદસ્વામી—ભક્ત પીપાળના સદ્ગુરુ રામસંપ્રદાયના સ્થાપક
તુલસીદાસજી—શ્રી રામચંદ્રજીના પરમભક્ત.
કબીરજી
રોહીદાસજી } —ભક્તરાજ પીપાળના ગુરુભાષ્યો.
ધનોભક્ત
શ્રી વિશ્નુ—જગત્ત્રિયંતા પ્રભુ
લક્ષ્મીજી—શ્રી વિશ્નુ પરમાત્માની વિભૂતિ.
સુરજમલ—ભક્તરાજ પીપાળનો શિષ્ય.
ચણીયો, માયા, ભક્તિ, મહંત, ચોરો, લુટારાઓ, ભુત, અમથાલાલ,
મદતલાલ, સવસી, જેસંગ, શ્રીરંગશેઠ, ડોસી, ગાંધર્વ કન્યા, ચોપદાર,
દાસી, ઘાંચણુ કંચનીયો, વએરે વએરે,

મહેરબાન બાનુઓ અને ગ્રહસ્થો,
અમારી જુની, જગજહેર, જગી દુકાનમાં સોનાં,
ઝવેરાત તથા ચાંદીના સરવે તરેહના મનપસંદ
દાગીના જથાબંધ તૈયાર મળેછે.

તેમજ સેંકડો નમુના ખતાવી, ઘણીજ સંભાળ કાળજી
અને ઉતાવળથી વાચદાસર ખનાવી આપવામાં આવેછે.

દરેક દાગીનાની હાલમાં ઘણી નવી નવી પેટનો કાઢ-
વામાં આવીછે. ઈંગ્લીશ જુવેલરી તથા ઊંચા મેકરનાં સો-
નાનાં ઘડીઆળ ઘણા કીકાયત ભાવે વેંચવામાં આવેછે.

(૧) સતાણું ટચ અને ગીની ભાંગેતું સોનું. (૨) માલની
ખરી ગેરન્ટી, (૩) ચક્રચક્રિત મશીન પોલીસ, [૪] ઉમદા
કારીગીરી, [૫] કીકાયત ભાવ, [૬] હાલની સુધરેલી નવી
નવી પેટનો સરવેનું ખાસ ધ્યાન ખેંચેછે.

દેવજી માલજી ઝવેરી

૧૯ કાલગાદેવી — મુંબઈ.

શ્રી રામકૃષ્ણના પરમભક્ત ભક્તરાજ પીપાણનાં નાટકનો ટુંકસાર

અંક પહેલો

- પ્ર. ૧. માં-ઈશ્વરસ્તુતી સાથે સુત્રધારત્યા નટીની નાટ્યપ્રયોગ સંબંધી વાતચીત
- પ્ર. ૨. માં-દેવી મંદીરમાં સાધુઓને પ્રેમથી પીપાણએ કરાવેલ ભોજન વીકાળસીંહની સાધુ પ્રત્યે ધરવા સાધુઓએ શ્રીરામકૃષ્ણને થાળ ધરાવેલો.
- પ્ર. ૩. માં-સેનાપતી વીકાળસીંહની પુત્રી બાનુમતી દેવીનાં મંદીરમાં મદારાજન પીપાણનાં પુત્ર દીપસીંહને જોવાથી તેનું અંતઃકરણ પ્રેમી બને છે સખીયો તેની ચેષ્ટા કરે છે તેવામાં કુમાર દીપસીંહ ત્યાં આવે છે અને બન્ને જણાં પરસ્પર અંતઃકરણ ઓળખી પ્રેમને દઢ કરવા વચન આપે છે.
- પ્ર. ૪. માં-સીતા સખીઓ સાથે હરીચરયા કરે છે ત્યાર બાદ રામકૃષ્ણનું ભજન કરવાનો શીલગુણીને બોધ પાછળથી પ્રભૂ મહિમાનો ગરમા.
- પ્ર. ૫. માં-શ્રી વીજું લોકમાં પ્રભૂના દરશન કરવાને આતુર લક્ષ્મીજી શ્રીચીન્મુખજવાનની ભક્તો પ્રત્યે ભાવના તથા લક્ષ્મીજીનું માને બરાવું.
- પ્ર. ૬. માં-દેવીએ પીપાણને નિદ્રામાંથી ઉઠાડી પોતાનો થાળ રામકૃષ્ણને ધરાવતાં પોતે ક્ષુધાતુર રહ્યા તે બાબતની સુચના પીપાણનો દેવી પ્રત્યે પ્રેમ દેવીએ મુક્તી મેળવવા કાશીજીમાં સદગુરુશ્રી રામાનંદજી પાસે પીપાણને જવા કહેવું. દેવી અદૃશ્ય, પીપાણનો પ્રક્ષાતાપ, સીતારાણીનું આવવું. પીપાણનું બલણ શ્રી રામકૃષ્ણ પ્રત્યે જોઈ સીતા રાણીનો આનંદ. પીપાણનો કાશી તરફ સદગુરુને મળવા જવાનો નિશ્ચય.
- પ્ર. ૭. માં-પુરોહીત વાંશડાશંકર તથા તેની હલકી સ્ત્રીનો ગ્રહસ્થાશ્રમ ત્યાં સ્વછંદીનો ગીતા આવેછે. તેને વાંશડાશંકર લાડવા બદલે રોટલો ખવરાવેછે અને સુતા પછી સ્વછંદીને હાથે પોતાને બદલે ડોસાને માર ખવરાવે છે.

પ્ર. ૮. માં-પ્રેમની લગનીમાં લીન થએલી ભાનુમતી પોતાના લગ્ન રાજકુમાર દીપસીહ સાથે થાય તે માટે માતપીતાને સુચના આપવા અને દાશીઓને સમજાવેછે. તેની માતા તેમાં પુછી આપે છે. તેવામાં વીકાળસીંહ ત્યાં આવી ભાનુમતીના પ્રેમી હૃદયને વજ્ર પ્રહાર જેવા વચનોથી ચૂરણ કરી તે ન સમજે ત્યાં સુધી ભુખી તરસી ઓરડામાં પુરી રાખવા કહે છે

પ્ર. ૯. મા-શ્રી કાશીજીમાં ગંગા કાંઠે શ્રીરામાનંદજીના આશ્રમમાં સદગુરુશ્રી રામાનંદજી ધ્યાનસ્થ હોવાથી શ્રી તુલસીદાસજીએ કબીરજી, ધનોભકત રાહીદાસજી, અને સંતમંડળને કહીયુગના મહીમાની કથા કહેવી. પીપાજીનું આવી સદગુરુશ્રી રામાનંદ સ્વામીના દરશન કરવા બાળભકત ને વીનંતી કરતી. ગુરુએ તેની કરોટી કર્યા બાદ ગુરુમંત્ર આપી રાજ તરફ વીદાય કરતાં સાધુસંતની શેવા તથા દયા દીનતા સંત્ય સંબંધી બોધ કરવો. પીપાજીએ સદગુરુની રાજમાં પદરામણી કરવા કહે વું. શ્રી દારકાધીશની જત્રા કરતીવેળાએ શીષ્ય મંડળ સહીત જવાનું કહેતા પીપાજીનો હર્ષ. શ્રી રામચંદ્રજીના નામના ભજન.

અંક બીજો.

પ્ર. ૧. માં-વીકાળસીંહના હુકમથી સીપાઇઓએ સાધુને પકડવા ત્યાં કુમાર દીપ સીંહનું આવડું ને સીપાઇઓને ધમકી આપી સાધુઓને છોડાવવા વીકાળસીંહનો જીલમ જોઈ દીલગીર થવું

પ્ર. ૨. માં-કચેરીમાં વીકારસીંહનો સાધુ ઉપર જીલમ ત્યાં પીપાજીનું અચાનક આવડું સાધુઓને બાંધેલાં જોઈ ચક્રીત થવું પીપાજીએ સાધુ પાસે ક્ષમા માગવી વીકાળસીંહને ફીટકાર આપી દેશપાર કરવો વીકાળસીંહનું અપમાન થવા બદલ વેર વાળવા પ્રતીજ્ઞા કરી ચાલ્યા જવું.

પ્ર. ૩. માં-શ્રી રામાનંદસ્વામી તથા તુલસીદાસજી કબીરજી વીગેરે રસ્તામાં સાધુસંત મુખદ્વારા પીપાજીનાં વખાણ સાંભળી ખુશી થવું. સાધુસંત ને શોધવા માટે પીપાજીએ સીપાઇને મોકલેલ તેને શ્રી સદગુરુના દરશન થવાથી ખુશી થતાં શુભ સમાચાર આપતા જવું.

- પ્ર. ૪. માં-શીલગુણીમાનું ભાનુંમતીને તેની લીધેલી હક છોડવા સમજાવવું
ભાનુંમતીનું દ્રઢ રહેવું. વિકાળસીંહનું આવવું શીલગુણી તથા ભાનું-
મતી સામે થવાથી વીકાળસીંહે તલવાર કાઢી મારવા દોડવું- કુમારનું
હાજર થવું અને તેને એકદમ રાજની હદ છોડી ચાલી જવા કહેવું ભાનું
મતીએ કુમારનો આભાર માનવો.
- પ્ર. ૫. માં-પાટવી કુમારનાં લગ્ન તથા રાજ્યાભીશેક થઈ જવાથી સદગુરૂ શ્રી
રામાનંદસ્વામી તથા ગુરુભાઈએને તીથેયાત્રા કરવા સાથે લઈ જવા પીપા
જની વીનંતી રાણીઓનું આવવું પોતાના પતીને લઈ જવા ગુરૂ પાસે
માગણી કબીરજીએ રાણીઓની પરીક્ષા કરતાં ગુરૂએ સીતાની પતીભક્તી
જોઈ તેને સાથે આવવા કહેવું
- પ્ર. ૬ માં-કળીયુગમાં પોતાની સંપુરણ સત્તા થવાથી માયાનો ગર્વ શ્રી વીરજી
ભગવાને ભક્તરાજ પીપાજીની કસોટી કરી પોતાની સમક્ષ લઈ આ-
વવા ભક્તીને સુચનાં તથા માયાનો ગર્વ ઊતારવા માટે ભક્ત
પીપાજી પાસે મોકલવી
- પ્ર. ૭. માં-વાંસદાશંકરની શ્રી સ્વછંદીનું પોતાના બાપને પડેલા મારનો
ખદ્દો લેવા તેનાં ભાઈને સમજાવવું વાંસદાશંકરનું આવવું સ્વછંદીનાં
કહેવાથી ભીમજીના ખડ્ગયામાં દ્રવછે તેથી લોભીયા બ્રાહ્મણનું
ચોરવા જતાં ચોરચોર કહી કુટી મારવો.
- પ્ર. ૮ માં-ભાનુંમતીનું પોતાના લગ્ન રાજકુમાર સાથે થવાથી ખુશી થવું કુમાર
દીપસીંહનું આવવું સત્ય પ્રેમની પરીસીમાં
- પ્ર. ૯. મા-રાણીઓએ પીપાજીને રાજમાં પાછા લાવવા માટે લાંચ આપી
મોકલેલા વાંસદાશંકર બ્રાહ્મણભાઈનાં હવાઈ વીચારો તેવામાં પીપાજી
તથા સીતાનું આવવું વાંસદાશંકરે તેમને પાછા રાજમાં આવવા
કહેવું પણ પીપાજીએ ના પાડવાથી વાંસદાશંકરે બ્રાહ્મણત્યાગ
આપવી પીપાજીએ તેને પ્રભુસ્મરણથી સંજીવન કરવો વાંસદાશંકરે
સુઆબાદ જોએલો જમપુરીનો ચીતાર છેવટે પીપાજીને નમી
ચાલ્યા જવું,

પ્ર. ૧૦. માં-માયા તથા ભક્તીનો વાદ-વીવાદ ત્યાં પીપાલ તથા સીતાનું
સોનાની દ્વારકાના દરશન કરવાની અભીલાશાએ આવડું માયાએ
પીપાળને ફાસવવા પાયરેલી મોહનજ પણ પીપાલ અડગ ભકત
હોવાથી માયા નીહાર, ભક્તીએ તેની છેલ્લી કરોટી જોવા માટે સોનાની
દ્વારીકા સમુદ્રમાં છે તેવું કહી અદ્રસ્ય થવું પીપાલ તથા સીતાનું
તેમનાં વચન પર બીસ્વાસ રાખી સમુદ્રમાં પરવું સમુદ્રમાંથી સોનાની
દ્વારીકા થાય છે ત્યાં પીપાલ તથા સીતાને દ્વારીકાંધીસનાં દરશન
થવા શ્રી વીરનું ભગવાને પોતાની પટરાણીઓને ભક્તનો પ્રભાવ દેખા
ડવા પેટમાં દુખવાનો ડોળકરી જવતા માણસનું કાળજી માંગવું ને કાઢી
આપવા પીપાળનું તથ્યાર થવું શ્રીવીરનું ભગવાને તેને ધન્યવાદ આપી
ભક્તીનો મહીમાં વધારવા પૃથ્વી પર જવા કહેવું.

અંક ૩.

પ્ર. ૧ માં-સમુદ્રમાંથી શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માએ આપેલી છાપો લઈ પીપાળનું
બહાર નીકળતા રાહેરની તમામ લોકોની પીપાલ પ્રત્યે મિત્ર ભરેલી
લાગણી સાથે હાર પહેરાવા, પીપાલ બોધ અને છાપો આપી
જત્રાણુઓને નીરાની છાપવા કહેવું.

પ્ર. ૨. માં-હુટારાઓનો સરહાર બનેલો વીઠાળ પીપાલ તથા સીતાને
મારવા અવળે રસ્તે ચઢાવી સીંદ પાસે શીકાર કરાવતાં સીંદ સીંદણ
પગમાં પરવું પીપાલએ તેમને હવે પછીના જન્મ નરસીંદ મહેતો
તથા માણેકબાઈ થઈ ભક્તીથી શ્રી કૃષ્ણ પરમાત્માને પ્રસન્ન કરી
વધકુંડના અધીકારી થશે એવો આશીરવાદ આપવો પીપાલ તથા
વીઠાળસીંદનો સંવાદ, યતા વીઠાળસીંદ પીપાળને મારવા જતાં વીજળી
ભગવાનનું પ્રગટ થવું વીઠાળસીંદનું ભયભીત થઈ ભાગવું; વીજળી
ભગવાનની ભક્તો પ્રત્યે અપુર્વ લાગણી

પ્ર. ૩. મા-વાંસદારાંકરે પોતાની ઝીને સુધારવા કરેલી શીક્ષા.

૩૪. ૪. મા-શ્રીરંગ શેઠનાં દીકરાની વહુ ઉપર ગામબહાર રહેનારો બડગીયા કુવાનો ભુત આરાક પડવાથી તે ભુત પોતાનું સ્વરૂપ જે સંગ જેવું લઇ તેની સ્ત્રી સાથે એશઆરામ કરે છે તેવામા તેનાં સાચા પત્ની જેસંગનું આવડું ભુત તથા જેસંગની મારામારી સ્ત્રીનો કકળાટ સાંભળી શ્રીરંગ શેઠ તથા ડોસીનું આવી બે દીકરાને ઇશ્વર આશ્ચર્ય થવું બાદ પીપાણને બોલાવતાં તેણે આવી શ્રી કૃષ્ણ નામના પ્રભાવ ભુતનો બડકો થઈ ઉડી જવું પીપાણએ સુરજમલને આપેલો બાધ સુરજમલની કસોટી સાથે અડગપ્રતી બેઈ શીખ્ય કરેલા.

૩૫. ૫. મા-વીઠાળસીહનો પીપાણનું બેર વાળવા સુરજમલની કચેરીમાં નોકરી કરવા જવાનો જ્યારે ચારોને લટ નહી મળવાથી દીલગીરી બાદ પીપાણને મળેલો સોનાનો ઘડો પાછો મુકવા જવો ચારોને અચાનક મળતાં પીપાણના ગયા બાદ ઘડો ઉપાડતા અંદરથી વોછીનું કરડડું જેથી ચારોએ તેજ ઘડો પીપાણને મારવા લઇ જવો.

૩૬. ૬. મા-પીપાણએ ધાંચલુને કરેલો રામકૃષ્ણના નામનો ઉપદેશ ધાંચલુ તેને તુછકારી ચાલી જાય છે પાછળથી તેનો ઘણી આવે છે તે પીપાણનો શીખ્ય હોવાથી સત્સંગમાં નહી અવાળું તે માટે મારી માગે છે ત્યાં ધાંચલુ આવી તેને મારે છે ધાંચીને મરમ સ્થળમાં વાગવાથી મરી જાય છે. ધાંચલુનું રૂદન સાંભળી પીપાણ ધાંચીને જીવતો કરે છે સવસી નામનો ટેક બે અપંગ છોકરીઓને લાવે છે. પીપાણ તેને સારી કરે છે.

૩૭. ૭ માં-પીપાણ સુતા છે ત્યાં ચારો વીછીવાળા મોરીયો માથે ફેડવા આવે છે પલ્લુ વાડામાં ગાયો બાંધેલી છોડના જતાં આંધળા ચાલે છે. પછી પીપાણ પાસે પોતાનાં અપરાધની માફી માગી છે જેથી પીપાણ રામ કૃષ્ણને પગે લગાડી તેને દેખતા કરે છે અને વીછીવાળા ઘડામાં સોના મહોર બતાવી ચારી ન કરાવાનો ઉપદેશ આપી તેને વીદાય કરે છે તેવામાં ચાર દીવસના અપવાશી સંતમંડળ પીપાણ પાસે આવતાં માગે છે પીપાણ સીતાને મફતચંદ્રોડને ઘેર સીધું લાવવા કહી પાણી ભરવા જાય છે મફતચંદ્રનું રૂપીઆની ઉધરાણી માટે આવડું સીતાએ

સાધુ માટે સીધાનું કહેવું મફતચંદે પાપ બુદ્ધીથી સીધા બદલ એક શત પોતાને ઘેર આવવા કહેવું સીતાએ બુખ્યા સાધુની સ્તીતી જોઈ તે કહેવું કબુલ કરૂં.

મ. ૮. મા-મોહાંધ મફતચંદને ઘેર વરસાદને લીધે પીપાળ સીતાને ખંધાએ બેસારી લાવે છે મફતચંદનો પાપી પ્યાર સીતાના ઉપદેશ

તથા સીંહણ રવરૂપ જોઈ મફતચંદનું રરૂં અને પોતાના

અપરાધની માફી માગી પગમાં પડવું પીપાળને તેને ધનમદ દુર કરી સાધુસંતની સેવા કરવા કહેવું,

મ. ૯. મા-માયા તથા લક્ષ્મીજીનો ભક્તીને નમાવવાનો વિચાર શ્રી વીજુ ભગવાને યુક્તીથી તેનું અભીમાન ઉતારી ભક્તી પાસે ક્ષમા મંગાવવી

મ. ૧૦ માં-વિકાળસિંહ પિપાળનાં શીખ્ય સુરજમલને બંભેરી પિપાળ

ચારીનો માલ તથા દેઢની છાકરીઓને ઘરમાં ધાલી છે એવું કહી ઉરકેરેવા સુરજમલે તેના તપાસ માટે જવું.

મ. ૧૧ મા-અન્યક ભક્તરાજ પીપાળની નીરવન અવસ્થા એક બુખ્યા સાધુને જમાડવા માટે કાંઈ સાધન નહી હોવાથી સીતા તેની સાડી વેચી અનાજ લાવવા કહે છે અને પોતે નગ્ન અવસ્થામાં કોઠીમાં સંતાઈ

રહે છે પીપાળનાં ગયા પછી આજ સાધુઓ આવે છે. ભગવાન પોતા ના ભક્તની લજ રાખવા પીપાળને રૂપે સાધુઓને જમાડી નય છે પીપાળ ભગવાને પોતાની લજ રાખવાથી પ્રસન્ન થાય છે સુરજમલ આવે છે અમથાલાલ નામનો વાળીઓ પાંચ હજાર રૂપીયાનું ખોટું નામું લખી રાજને ભગત પાસેથી તે રૂપીયા અપા

વવાની ફરીયાદ કરે છે શ્રી વીજુ ભગવાન તેનો આપડો નાંમાવિનાનો કરી નાંખે છે વાણીયો રૂદન કરે છે ભગત તેનો આપડો હાતોં તેવો કરી આપે છે સુરજમલ પીપાળને દેઢની છાકરીઓને ઘરમાંથી કાઢી મુકવા કહે છે પીપાળ તેનાં આપડું નીવારણ કરી ગાંધર્વ કન્યા બનાવે છે વીકાળસિંહ સુરજમલને પીપાળ જાદુગરો છે અને તમારા ખજાનામાંથી ચોરેલું ધન આ કોઠીમાં ભર્યું છે એવું કહી ભગતની આખર પાડવા

કોઠી તોડાવે છે. સીતા પ્રભુ કૃપાથી સોળ સજ્જાર સજ્જાર આવે છે સુરજમલનો પશ્ચાતાપ વીકાળસિંહ પોતાના અનેક કાવાદાવા કામ નહી આવવાથી છેવટે કટારથી પીપાળને મારવા નય છે ત્યાં ચમદુતો પકરે છે. ભયાનક નર્કમાં વીકાળસિંહને શીક્ષા અને પીપાળનો વૈકુંઠ નીવાસ છેવટે પ્રભુ ભક્તના જયનાદ સાથે નારકની સમાપ્તી.

શાન્તિ.

શાન્તિ.

શાન્તિ.

શ્રી રામકૃષ્ણના પરમભક્ત

ભક્તરાજ પીપાળ

નાટકના ગાયનો.

— :૦:—

સ્તુતિ ગાયન ૧

સુત્રધાર-નદી બાળાઓ

જય જય જમનાય, સમરી એ સાથ

મુર્તિ સુંદર પ્યારી, અંતરમાં ઉતારી, અવીકારી.

સુખ કરતા, દુખ હરતા, મુદ ભરતા, જગ કરતા અથ હરતા

એવા દીનના દયાળ પ્રણુતનાં પ્રતીપાળ,

ભક્તોની લેનારા ભાળ ફરજન કેરાં કાળ જય જય.

શ્રી અવીનાશી અમપરે, કલ્પીત કરો કડુંભાય,

પ્રયોગ પરમાનંદથી, પુણ્ય આજ અમથાય.

અર્જ અમારી લગો સ્વીકારી, શ્રી મોરારી. જય જય.

નદી-બાળાઓ-

(૨)

શ્રીવર સુખકર અરે હાં,

સુંદર શામળારે, કમનીય કાનુંડરે.... શ્રી.

ત્રીભુવન કરતા અસુર સંહરતા,

ધીર મુની ધરતા ધ્યાનમારે,

ધ્યો નર વરતા ભવ ભય હરતા,

નારદ ગાતા ગાનમારે, જય જય કરતા.

આ. આ.....

સુખકરે

સર્વ પાત્રો—

(૩)

અંબે માત આરાસુરી, આધી વ્યાધી ઉપાધી હરી.

બકત જન સુખકારી કાલીકાનું રૂપ ધારી.

અસુરોનો સંહાર કરી દેવતાના દુખ હરી,

એવી માત ઉર ધારી.

અંબે.

રંક બાળ પાળનાર, દુખ સર્વ ટાળનાર,

ત્રીશૂળ શક્તિ ધારનાર, દેવી તું અતિ હાતાર. અંબે.

સાધુઓ—

(૪)

હળવે હળવે હળશે હરણ, મારે મંદરીએ આવો રે;

મોટ મોટ મેટ પ્રભુને, મોતીડે વધાવો રે.

કીધું કીધું કીધું મુજને, કાંઈક કામણ કીધું રે.

લીધું લીધું લીધું મારું, ચીતડું ચોરી લીધું રે.

લુકી લુલી લુકી હતો, ધરનો ધંધો લુકી રે,

જાગી જાગી જાગી હતો, હરી મુખ જોવા જાગી રે.

ભાગી ભાગી ભાગી મારા, ભવની ભાવઠ ભાગી રે.

મળીયો મળીયો મળીયો, સુંદર સામળ અમ્મને મળીયો રે.

સાધુઓ—

(૫)

જમો જમો જગનાં આધાર, જુગતે જમાડું.

સામળીઆ સરજનહાર, રંગમાં રમાડું,

એસો એસો ને બાજેડ, લાલેણ લટકાળા,

ભોજનીયાં પીરસ્યાં મેં, રસભર રૂપાળાં,

નાનડીયા નટવર રે, નેત્રોના તારા,

ઠરજોડી કહીએ રે, મોહન વર મારા.

ભાનુ'મતી—

(૬)

ગુલાબ કુલ (૨) ગુણી ગ્રાહક વિના જીવો જીવો કરમાય,
કેઈ ચતુર સુધક નર મુઢથી તે મેળવાને ચીત રહાય, ગુ.
ગુલાબ કુલ આ લાલ ઉતમ હાલ એ દરસાવતું,
પ્રેમી જનોને માટે શુભ પમરાટ એ પ્રસરાવતું,
કેઈ કૂરના કરમા જઈ કચરાવવા નહીં ધારતું,
લોગી લમર લોભાવવાને ખુબ ખુશખો મારતું—ગુલામ.

દીપસિંહ—ભાનુ'મતી—

(૭)

વચન વહાલી આપુછું વરવામરે,
નારી નિશદીન નહીં ભુલે નાથ નામરે,
માલ ધારી હાથે કહીશ સ્વામી સ્વામી,
શીસ રનેહે નામી જેમ અકિત ગામી રટે રામરે, વચન.
મુજ મન મંદિરની મણી, ભાનુ માનુ એક,
ઈશ્વર આ અંતર તણા, અવર નહીં એ ટેક;
આભારી આ દારા થઈએ પ્રીતમ પ્યારા
જીવનના આધારા,

ગુણીયલ ગૌરી મારા સખ ધામરે .....ચયન.

સીતા—

(૮)

નામ તમારું શ્રી પ્રમુ મુખ કર,

આ રતની આ અરણ ઉર ધર.

નામ.

કરૂણા કર કીરતાર.....

હુબ હર દાતા છે પિતુ માતા, બય હર બાતા,

જગ વિખ્યાતા ત્રિલોચન ત્રાતા છે શુભ જ્ઞાતા નામ

સીતા—સાહેલોઓ—ગરબો—(૯)

રમા વર રામજીને રીઝાવો
 મેનો અવસર નહિ મળે આવો ફરી ફરી. રામ.
 શુદ્ધ મનથી સેવા કરીને, સદગુરુ શરણે જાઓ.
 ભુધરજીની બકિત કરીને, લ્યો લાખેણો લ્હાવો ફરીફરી રામ.

સાખી

શ્રીવર અશરણુ શરણુ છો, ભય ભંજન ભગવાન;
 વિધન નીવારણુ વૃજપતી, શામળીયા સુખ ધામ.
 તમારા નામની ગૃહી માળા, શ્રી રામજી રઢીયાળા
 છો દેશમાં છેલ છેગાળા, શ્રી રામજી રઢીયાળા.
 પૃથ્વીના પાળનાર, અહલ્યા ઉધારનાર,
 વાળી વિદારનાર, બકતોને તારનાર,
 ગોવિંદના ગુણુ ગાઓ ફરી ફરી રામ.

સાખી

ત્રીભોવન નાથ અનાથના, દીન બંધુ દાતાર,
 શરણુગતની સાર લ્યો, જગજીવન આધાર,
 છો પ્રણુતના પ્રતીપાળ, પ્રભુજી પાતળીયા.
 દીન બંધુ છો દીન દયાળ, પ્રભુજી પાતળીયા.
 લાવે બકિતનો રસ પાઓ ફરી-ફરી રામજીને રીઝાવો.

લક્ષ્મીજી—

(૧૦)

જ્ય ગીરીવરધારી ધનસ્થામ,
 ભકતો અતરના આરામ. જય.
 મોર મુગટ કુંડળ મકરંકૃત શૈલીત મન લોલીત
 ધરણીધર સુંદર સુખના ધામ—ભકતો.

સફમીલ—કૃષ્ણ—

(૧૧)

માનું નહીં માનું નહીં માનું તમારી વાત.
 જાણું પીછાણું હું વહાલા તમારી વાત.
 ભક્તો સંભારી, મુજને વીસારી
 કાનેન કદીયે ધરીયે અમારી વાત.

સાખી

ધરા ધરું તો ધરી શકું, ધીર મન ધારી જરાય.
 થાય અતી દુષ્ઠ થાય ઉર રમણી ન રીસ કરાય.
 કોષ નીવારો, માન ઉતારો.
 જાએજા જાએ હું જાણું તમારી વાત.—માનું નહીં.

પીપાળ—

(૧૨)

કરો દયઃ નીત નારાયણ હરી,
 શ્રીપતી નર હરી કર મોરલી ધરી. કરો.
 ધ્યાન જ્ઞાનથી જગને પાળો,
 ખળ પુરૂષ જોળી પ્રજાળો,
 દાસ તણાં દુખને પ્રભુ દુર કરી
 શ્રીપતી નર હરી, કર મોરલી ધરી કરો.
 પ્રણત પાળ પદ આપ ધરોછો,
 સરણાંગતને સહાય કરોછો,
 આપો દરશન મુજને પ્રભુ મુદ ભરી,
 શ્રીપતી.....કરો દયા.

પીપાળ—સીતા— (૧૩)

ભક્તિ ભાવેથી કરી લેને તું રૂડા રામની,
રૂડા રામની કરીલે સીતારામની રે; ભક્તિ.
વૈભવ તારા બહુ વાંખરાઈ બસે સહુ,
માળા તું ગ્રહીલે હેતે હરી નામની. (૩) રે; ભક્તિ.

જમ કરતાના જશ નવ ગાયા,
કાચી આ કાચા તારી શું છે કામની. (૩) રે; ભિકત.

વસાંડાશંકર—

સ્વછંદી—

ઉંપળો પંડયો

(૧૪)

મારે રોયે મારે માથે કરી ભારી,
કોથ ધારી, બાપમારી, થઈ અકારી. મારે.

માર બાધો બંહુ હાય. દુખ કેને કહું હાય,
બહુ દીવસની દાઝ મેં ઉતારી. મારે.

મારે નસીબે નારી નકારી,
હાય હું તો ભુલી ભરોસે બીચારી. મારે

ધુતારી તું ઠગારી તું,
તારા છાણ્યાં લઉં વારી વારી. મારે.

બાનુ'મતી—

(૧૫)

પ્રેમની લાગી મને કારી ઉરમા કટારી,
દેહની શુદ્ધિ મેં વિસારીરે, ઉરમાં. પ્રેમની.

કામ સ્વરૂપે કુંવરની છબી,
કપટી છે કામગારીરે—ઉરમાં, પ્રેમની.

પવિત્ર પ્રેમની પુણ્ય લતાપર,
ખીલી કળી છે ખુશકારીરે—ઉરમાં પ્રેમની.

ભાનુમતી—

(૧૬)

પુરા પ્રેમ તણા પ્રતિપાળ મને લાલ એ લલચાવે,
મારા મનનો માલીક મોટો જોઈ જાતે બન્યો જોટો,
ચિતમાં ચતુર નર ચોટયો,

ઢેહ લાન સર્વ ભુલાવે, પુરા.

મુતાં ઝબકી હું જાણું, જ્યાં ત્યાં જોવામેં જાણું;

પ્રભુ પાય પ્રીતે લાણું,

મુજ મન મોહનથી મીલાવે. પુરા.

તુલસીદાસ—

(૧૭)

આપ ગુરૂકી બલીહારીરે,

જ્ઞાનદીયો સમજાઈરે. આપ.

મગન ભયે હમ બકત હીતકારીરે,

બકિત મીલી સુખદાઈરે. આપ.

આપ કપાસે લીતર બાહીરે,

રમણ કરે રઘુ રાઈરે. આપ.

તુલસીદાસ—

(૧૮)

“કલીયુગનો મહીમાં.”

જોહી સુમિરત સીધી હોય, ગણ નાયક કરી વર વદન;

કરો અનુગ્રહ સોય, ખુધી રાશી શુભ ગુણ સદન.

કલીમળ ગૃસેઉ ધર્મ સખ, ગુપ્ત બયે સદ અંચ;

દંભીન નીજમતી કલ્પી કરી, પ્રગટ કીન્હ બહુ પંચ.

સીયાવર રામચંદ્રકી જય,

નારી બીજસ નર સકલ ગોસાધ, નાયેહી નર મકંટકીનાધ
 સખ નર કામ લોભ મદ કોંખી, વેદ વિપ્ર ગુર સંત બીરોધી.
 સૌભાગીની વીલુચ્છન હીના, વીધવન કે શ્રંગાર નવીના.
 ગુન મંદીર સુંદર પતી ત્યાગી, ભજહી નારી પર પુરૂષ અભાગી.
 ભયે વરનજાંકર કલીહી, બીન્ન સેતુ સખ લોગ.
 કરહી પાપ દુખ પાવહી, ભમ રજ શોક ખીયોગ.

સીયાવર રામચંદ્રકી જય.

કલીયુગ સમ યુગ આન નહી, જો નર કર વિશ્વાસ.
 ગાઇ રામ ગુણ ગણ વીમલ, ભવ તર બિનહી પ્રયાસ.

સીયાવર રામચંદ્રકી જય.

સર્વ—સંતમંડળ—

(૧૯)

બજનમે મગનુરેના રામ સંતો લગી લગન બરી આપ
 તુલસી આ સંસારમે, ભાત ભાત કે લોગ,
 સખસે હીજ મીલ વ્યાલીયે પ્યારે, નદી નાવ સંજોગ લ.
 સાહેબકા ઘર દુર હય. જયસી લખી ખજુર.
 ચડે સો ચાખે પ્રેમ રસ પ્યારે, ગીરે સો ચકનાચુર. બ.
 દયા ધર્મકો મુલ હય, પાપ મુલ અભીમાન.
 તુલસી દયા ન છાડીએ પ્યારે જખ લગ ઘટમે માન-લજનમે

૧૯

અંક ૨. જો.

સાધુઓ -

૨૦

બજ રામસીયા જીને જનમ દીયા
નહિ ધર્મ કીયા ધીક જન્મ લીયા
સતિયા સત નવ છોડીયે પ્યારે સત છોડે પત જાય-ભજ
સતકી બાંધી લક્ષ્મી પ્યારે ફીર મીલેગી આય-બજ
સત્ય વચન જ્યોર દીનતા પ્યારે, પર સો માત સમાન-બજ
ઇતેપર પ્રભુ ના મીલે તો તુલસીદાસ જમાન

દીપસીંહ—

૨૧

જાઓ કપટી કુર દુર થાઓ કરો પેટ માટે અતી કુડા કાજ
પ્રભુને પ્યારા સાધુ સજન સારાજે તેને દેતાં દુઃખ દોડી
પાડો ધર્મની પાજ જાઓ.

તુલસીદાસ—

૨૨

રામસુમર (૩) બાઈ રામનામ સુમરન બીન દુખત ભવમાહી રામ
વનિતા સુત દેહ ગેહ સંપતી મુખદાઈ
ઉનમેં નહી કાઉ તેરો કાલ જાત ખાઈ
અજમેલ ગજ ગનિકા પતીત કર્મ કીને
સોલી ઉતરી પાર ગયે રામ નામ લીને-રામ.

બાનુમતી—

૨૩.

પીડ પ્રેમની પુરી પ્રેમી પીછાની જાણે,
જેને જીગરની લગની લાગી
અંતરનો અનુરાગ જો પ્રીત પતંગ તણી વખણાયે,
સહમાં અધિક ગણાય એતો,
અગનમાં હોમાય એતો... પીડ.

ભાનુમતી તથા દીપશીહ— ૨૪

ઠાઠા આવીયા હુખથી રીખાતી ગણીને આવીયા
 માનસસરના ઝો રાજહંસજી વાલમજી વહાલને
 મીતમજી ખ્યારને આભારી નારીને ઉર ભાવીયા-વા.
 ખ્યારી તારે ખ્યારે છે પરવશ બનાવ્યો,
 ગોરી તારા ગોલેછે લાલીયો
 ગળે ફૂલમાળ ને ધરી શ્રંગારને
 ચાલો રસીલા મેમાનીયા

રામાનંદજી વિગેરે— (૨૫)

ધન્ય ધર્મ વીર કર્મ તારું જોઇ,
 પ્રકુલ થાયછે મન મારું ધન્ય.
 સસારીનું સુખ છે ખારું.
 મને રામનામ લાગે ખ્યારું.
 ગંગા યમુના સરસ્વતી, સાથ સિંધુ ભરપુર
 તુલશી ચાતક કે મતે; બિન સ્વાંતી સળ ધુર
 એક ભરૂંસા એક બળ, એક આશ બીસ્વાસ.
 સ્વાંતી સલીલ રઘુનાથ બન, તું ચાતક તુલસીદાસ

માયા— (૨૬)

માયા મહીમાં મેં પ્રસારી, દુનીયા બધી દાસછે મારી
 કરૂં સકળ ઉપર સરદારી વળી પ્રભુજીને બહુ ખ્યારી
 જોગી જતી અતી કરે ખુશામત મને મેળવવા માટે
 હઉં ધર્મ કર્મ વીસરાવી રંકને પલમા રાય બનાવી.
 રાય કરૂં બીખારી.

માયા—

(૨૭)

ઘટ જાઉં ફેરબે ફસાવું પીપાજીને પલમાં
 હું નાજીક નૌતમ નાર પીપાને બતાવીખ્યાર
 હઉં શક્તી મગતી વીસરાવી ખ્યાલો મધુનો પીવરાવી
 ભક્તીને દાસી હું બનાવું મુજ બળમાં-ઘટ.

વાંસડાશંકર વીગેરે— (૨૮)

જીવો જીવો જગતની નારીઓ,
 ભાઈ બહેન મળી મુને મારીયો
 જીવ લેવા મેં તો તારો ધારીયો
 પણ પુર્વના પુન્યે ઉગારીયો
 માપાને માર્યો હતો બહુ માર.
 ખરે જણાવ્યો તેનો તમે ખાર
 ડોળ ધરી દુનીયામાં મોટો બહુ બહુ કરો બડાઈ
 કુભારજાને કડું પાસરી તોજ વાંસડા ભાઈ.

ભાનુમતી—

૨૯

રાજકુવર રઢીયાયા હૈયાહાર જીવનઆધાર શુંજ શણગારને
 લેટું હું ક્યારે
 ઘડીપળમાં મુજમનમાં કઈ થાય રે લેટું હું ક્યારે
 પ્રેમે પધારો ખ્યારા, દર્શન ધરજેછે દારા
 વીલંબ જો બહાલા કરશે તો જીવ જશે નિરધાર;
 શુભવંતા માહરા ભરમાર...ઘડી.

ભાનુ'મતી —

૩૦

વાલમ થઇ વીરહે ઘેલી જે નેણે નેહ જણાય
વાલા ઉમંગે શાણુ સુ સંગે
વાલપથી લલચાય નાનીસી નારને
નાકે છે મોતી, ચીત ચળીત થઇ જાય
નયને નયન મીલાય વાલમજી જોઇ જોઇ.

અંતર આ ઉર ઉછળાય: તન મન ધનને જોખન સ્વામી

—સુસંગે જાય વાલમ

વાંસડાશંકર—

૩૧

ધન્ય છે પીપાજી રાજ ધન્ય છે સાચી તમારી ભક્તીને ધન્ય છે
લક્ષ્મીની લાલચે હું લોભી લોભાણો પેટ મારી કટારી
થઇ દશા અતી નઠાની મરતા લીધો ઉગારી લોભને વીસારી
મારી બધરી મુધારી સદા રહુ આનંદમાં

માયા —

૩૨

મનહર માડું જોખન જલકાય
ભલા ભલા ભુપો ભરમાય,
નયન બાંધુ મારી જખમ કરનારી
જોગી લોગી લલચાય જોઇ મને મનહર
માયા બતાવી ફેંદે ફસાવું
શ્રમ સફળ મુજ થાય પ્રભુજી પાસે—મનહર

શ્રી કર્ણ —

૩૩

આનંદ ઉરમા અપાર ભક્તો પધાર્યા છે દ્વાર
તન મનથી મારા પ્યારા પ્રાણુ આધાર

રિદ્ધિ સિદ્ધી છોડી સર્વ, ગણ્યો નહિ રાજ ગર્વ
 પામવાને શુદ્ધ ધર્મ અહિ આવ્યા છે આવાર
 બકનો સ્વરૂપ માડુ ચાહુ નિત તેનું સાડું
 નહિ નહિ વશ કેને બકતો વશ નિરધાર

પીપાળ—સીતા—કુંભુ— ૩૪

અમેતો પ્રીતે પદ પુણ્યે શ્રી નંદનંદના
 બકતો વીધ્નો નહિ વ્યાપે હવે દ્વંદ્વ કંદના
 સાચું શરણું સ્વામીનું અમને એક છે
 અમારી અંદ્ર ચક્રેર બેવી ટેક છે અમેતો
 સુખી રહે જળચળ બધા પાણી હોય અપાર
 તેમજ મારા રૂપમાં નીરભય નરને નાર અમેતો
 અચરાચરમાં નાથળ સર્વ તણા છીએ દાસ
 એ લક્ષણથી ઓળખો અનન્ય બકતી ખાસ અમે

અંક ૩૦

પ્રજાવર્ગ—

(૩૫)

ધન્ય ધન્ય ભક્તિ તમારીરે, વસ કર્યા વૃજ વીહારીરે,
 ગણી જીવંતી નહી પ્યારી, તેથી પામ્યા શ્રી મોહારીરે. ધન્ય.
 સુદ્ધ મને સમરણ કરો, સુખકર સુન્દર સ્યામ,
 પુન્ય બળેથી પાંમશો, ધરણી ધરતુ ધાંમ,
 પ્રાંતે કહાયે પોહારી લેજો માની સીખ અમારીરે. ધન્ય.

વાંસડો—સ્વછંદી— (૩૬)

ફરી દીલ સતીનાં ધારા પતીનો પ્રેમ વધારજો,
ફરી ફરી વીનવુ વાલા વેગ સહુ વીસારજો.
આવાં મારી મોઠી મેનાં ખુલી ગયાં નસીબ બેનાં,
રસીલી સંગે રહી સદા વાલ ઉમંગે વધારજો ફરી.
કેમ ચતુરા કેવો લેરી ખાતેથી ખવરાવી કેરી,
ભોળી નારી ઠગી ખીચારી, એવાં દીસો આપ નમેરી.
વાહરે પ્યારી. જો નહીં અડતા રેજો છોટે,
ભામીની ભાવે નહિ તું બેટે (ના) કેમ- (અસ એમ.) ફરી.

વીકાળ-તથા લસ્કર- (૩૭)

મારો છાપો દુસ્મન કપો બહાદુર બહાદુરી ફરશાવો,
વારો મુરા બળમાં પુરા અજમાવો અરીપર,
તીખી આ તલવાર કરીને ભુંખી લેજા.
ઝટપટ કંઈ ઝપટ, લુટીં કુટી મારી પાડી ચઢએ જરદાર,
શાણા સરદાર તીરો સાંધી નાખો વીંધી રહો તૈયાર.
યાર યાર યાર. મારો.

વીકાળ— (૩૮)

બળવાન બન્યો હું અહા. (૨)
લુટારાની ટોળી તણો સરદાર
વીકાળ બન્યો હું છું તેથી વીકાળ બન્યો હું,
પીપા કેરા પ્રાણુ તણો હરનાર.

ગબી— થાસે થાસે થાસે નકી હરામી તારી હાંણુ,
જાસે જાસે જાસે તું નર્ક નીશ્ચે એ જાણુ.

શ્રીવીંનુ-

(૩૯)

છે કષ્ટકો કરનાર તે મુજ પ્રાણ પ્યારા ભક્તને,
જે ધીર થમને ધ્યાન ધારે નીસાર માની જગતને.
મુજ ઉપર સુખ સહિ વારતા વળી સુભ ગુણો વીસ્તારતા,
પડ શત્રુઓને મારતા અગણિત જીવોને તારતા,
દુખવૃંદ નવ ગણ કરતા..... કષ્ટકો.

શ્રીવીંનુ—

(૪૦)

ચઉદ્ધ લુવનમાં ચીત મારે ભક્ત વીણ ચાહે નહિ હા.
વળી વીશેષ મન મારે ભક્તિ વીણ ભાવે નહિ હા.
અરણ્ય મારે ચીત જોડે જુડી જગ જંગળ જોડે,
મારે તારે મનથી મોડે અધીક એવીણુછે નહી હા.
માટે મનમાં ધૈર્ય ધરો મુજ સ્વરૂપ અંતર ઉતારો,
વાળ એક વાંકો તમારો કરનારો કોષ્ટ નહિ, હા.

કાંન્ટા—ભુત—

(૪૧)

મારા શાંણુ શેડીયારે, વાહ. (૩) ભુત ભાઈ ભેડીયારે, આહાહા,
મારે ચીતે ચોડીયારે. વાહ. (૩) અખળાના આધાર દુસ્તા છે દીલદર
વીયોગીને હાર, વાહ વાલી નાર, હમયાના હારછો જીવન આધાર,
પ્યારી તારો પાડ મુને રંગમાં રમાડ. મારા.

સુરજમલ-

(૪૨)

કરણા કીધી કીધી કીધીરે કરણા કીધી.
પ્રભુસાર મારી ઝટ લીધી. (૨) કરણા.
કામ કોધને વસ વરનીને બ્યાધી વેરી લીધી,
અમર થવાનું અમૃત ઢોળી પ્યાલી વીસની પીધીરે (૨) કરણા.
પાપી પામર જીવ નવ જાણું પુજન યજનની લીધી,
ગુરુ કૃપાએ મુખથી પામ્યો, મહામંત્રની સીધીરે (૨) કરણા.

અરજી કરમશી — ૪૩

વોય વોય મારા બાપ મને વીછીડે માં ફટકાવીયો
નાડે નાડું ટુટી જાય ઠંખમાઢી બળેલાય
કેમ કરી તે જોલાયપેટડા માંઢી ચુંધાય જોય
અરરર હાય જીવ જાય મારીમાય વોંય

દેઢડીયો ૪૪

જીવો જીવો જાગીરે હોજી
આજામ સરવે અજાગી કરીને જીવો
મમતાને મદમાં મરો ન મુજાઈ
રામકૃષ્ણ ગોવીંદ પ્રભુથી સાધેને સગાઈરે હોજી
ભકતી રક્ષના રંગમાં રંગાઈ
અજર અમર થઈ કરી લ્યો કમાઈરે હોજી જીઓ

સંત-મંડલ — ૪૫

મન મુરખતુ તજ ચાજારે બજ ગમકૃષ્ણ રઢીયાળા
માત તાતને સગા સબધી જીડી પ્રીત બતાવે
મરણ સમયના સાથી નહિ કોઈ મળી બાળવા આવેરે બજ
વાલામા વાલું જે હોય તે તાણીને ખાંધે
જોળી બાળે ઉપર મારે તજે રનેહ એ વાંધારે બજ

મફતચાંદ-વીગેરે — ૪૬

ગુરૂજી મળ્યા જ્ઞાનીરે મુધર્યા સૌ સંસાર નકી
તણાતાને તારેરિ વીસર્યા રૂપી વહેળા થકી
જળ કાતરણી લધને બેઠા હરજી દીન દયાળ
વધે ઘટે તેને કરે બરાબર સૌની લે સંભાળ
મતુર તમે ચેતોરે કચરાઈ જશે ચાલે ચકી

માયા—

(૪૭)

ભકતો ભાળી જાઉં હારી, મુઝાઈ મારી મતી જતી
રતી કરે નગતી ધારીરે દુઃખ ધારી.

મૃત્યુ લોકતાં માનવી પાસે થઇ લાચાર, પામી હાર

હાય જાણું મુઝાઈ મરું છું, ગાંડી ઘેલી થઇને વીચરું છું.

ભકતીને જોઇ દીલ ડરું છું, જંગ જમાવી હાર પમાવી.

ભકતી નમાવી શાન્ત થશે ક્યારે હૃદય જવાળા.

શ્રી વીળુ—વીગેરે— (૪૮)

ગુણ સાગર નાગર નંદલાલા.

પીત પીતામ્બરને ઉરમાળા.

ભકતાધીન ભગવંત કૃપાલા.

ભકતોનું ભુકુ કરી અંતરજે હરખાય

એવા નરપીશાય જે મમ કરથી છેદાય.

શ્રી વીળુ— (૪૯)

ધ યજ્ઞે ભકત ભકતી તુજખરી જગત જંજળને અળગી કરી

લોકલજથી દીલ નવ ડરી મહામાયાનો સાગરતરી

ભકતો સાચી શુભ હૃદય ભરી

નિજ તન મન ધન કરો સહુ અરપણ મુને વશ કરીયો

રનેહી ક્ષો તણને સગપણ સત્ય સજીને મને ભજીને.

અરી માફ કંટા યાણું શાન્તી ધારૂં સુખી તુને કરી ભકતી.

સમાપ્ત.

જાહેર ખબર.

નિચે મુજબ કીમતથી નાટકના ઓપેરાની ચોપડી
સાહેબોને જોઈતી હશે તેને રોકડે પછસે વાં. આ. હી. વ.
પાસેથી મળશે.

ધ્રુવ કુમાર	નાટકના ઓપેરા	૦—
મીરાંબાઈ	" "	૦—
નરસીંહ મહેતા	" "	૦—
રાધા પ્રેમભક્તિ	" "	૦—
સંસારી સાનીત્રી	" "	૦—
રમણસુંદરી	" "	૯—૨—૦
જગતસીંહ	" "	૦—૨—૦
શંઘવબાળા	" "	૦—૨—૦
ધન્દુમતી	" "	૦—૨—૦
સતી સુંદરબા	" "	૦—૨—૦
ચંદ્રકાન્તા	" "	૦—૨—૦
શુરવીર શીવાજી	" "	૦—૨—૦
નર્મદા	" "	૦—૨—૦
સીતારવયંવર	" "	૦—૨—૦
પ્રેમચંદ્રીકા	" "	૦—૨—૦
સત્યવાદી હરીશ્વંર	" "	૦—૨—૦
મહારાણા પ્રતાપના	" "	૦—૨—૦
ગોપીચંદ	" "	૦—૨—૦
કુમુદ કીસોરી	" "	૦—૨—૦
મીરાંબાઈ લાખણસહીત	" "	૦—૮—૦

